

Varovným signálem žilní nedostatečnosti mohou být také otoky kolem kotníků

Lékař radí

DAGMAR ČERNÁNSKÁ

Příbram – Bércové vředy jsou dlouhodobé nepřijemné onemocnění vznikající v důsledku nedostatečnosti žilního systému dolních končetin. Pokud vás toto onemocnění trápí nebo máte podezření, že by u vás mohlo vzniknout, následující odpovědi lékaře chirurgického oddělení Oblastní nemocnice Příbram MUDr. Pavla Jiříka vám jistě pomohou.

V úvodu jsme zmínili, že toto onemocnění vzniká z důvodu špatného prokrvení. Můžete nám tyto příčiny více přiblížit? Existují různé příčiny vzniku

„Důležitá je též důsledná kompenzace přidružených chorob – hlavně vysokého krevního tlaku a diabetu.“

bércových vředů a před započítím léčby je vždy důležité určit, o jakou příčinu se jedná. Nejčastěji to je žilní nedostatečnost, kdy dochází k hromadění odkysličené krve v dolních končetinách z důvodu špatné funkce žilních chlopní. Tak je tomu například při výskytu varixů dolních končetin nebo k tomu může dojít následkem prodělané trombozy hlubokého žilního systému. Na podkladě chronické žilní nedostatečnosti dochází ke vzniku bércového vředu nejčastěji. Další příčinou je nedostatečné prokrvení dolních končetin při špatné průchodnosti tepen, které se zužují nebo uzavírají v důsledku aterosklerózy. Často může vzniknout vřed po poranění, kdy zvláště u diabetiků a starších osob je potom hojení velmi obtížné a zdlouhavé. Příčin vzniku vředu může být ještě více, často se jedná o kombinaci několika faktorů, ale toto je takové základní rozdělení.

Jakou část těla vřed postihuje a

„Bércový vřed, pokud není léčen, se může postupně zvětšovat, silně zapáchat, léčba je potom o to obtížnější.“

Jak se projevuje?

Již podle názvu lze vyvodit, že vředy se vyskytují na bércích. Nejčastěji v jejich dolní třetině. Vřed je definován jako ztráta kožní tkáně zasahující různě hluboko do podkoží. Jde tedy o porušení integrity kůže a z obecného hlediska se dá o bércovém vředu hovořit jako o chronické ráně. Zprvu dochází ke zhoršování kvality kůže, která se ztenčuje, vysychá nebo naopak může být prosáklá, zmokvalá. Pak stačí drobná rána či škrábnutí a dochází k rozvoji defektu, který se dlouho nechce hojit. Nebo se může vřed vytvořit i bez poranění – zprvu jako drobné zarudnutí, které se zvětšuje, pokryje se krustou a po odloučení již zůstává néhojící se defekt. Dalším projevem

bércového vředu je bolestivost, což jistě každý pacient s bércovým vředem potvrdí.

Existují nějaké varovné signály, které by nás měly upozornit na to, že je nutné navštívit lékaře? Varovným signálem žilní nedostatečnosti mohou být otoky kolem kotníků, křeče dolních končetin, viditelné křečové žíly, ztráta ochlupení na bércích, suchá šupící se kůže, rezavohnědé zbarvení kůže. Mezi rizikové faktory patří dědičná dispozice, vyšší věk, proběhlý zánět v hlubokém žilním systému a větší počet těhotenství, dále sedavé zaměstnání, dlouhé stání, nedostatek tělesného pohybu a obezita.

Varovným signálem onemocnění tepen mohou být bolesti končetin po ujití určité vzdálenosti (tzv. klaudikace) nebo rovnou tvorba defektů a to i na jiných částech končetiny než na bércích. Rizikové faktory jsou zde hypertenze, obezita, kouření, tedy vše co vede ke vzniku aterosklerózy.

V případě, že nenavštívíme lékaře, hrozí nějaká rizika?

Ano, bércový vřed, pokud není léčen, se může postupně zvětšovat, silně zapáchat, léčba je potom o to obtížnější. Vřed může být komplikován rozvojem infekce v místě vředu, může dojít k rozvoji erysipelu, lidově zvaného růže, což je onemocnění vyžadující antibiotickou terapii. Jak se bércové vředy léčí? Léčba musí být komplexní – jak místní, tak celková. Místní léčba spočívá v pravidelných převazech, v dnešní době existuje celá řada moderních materiálů užívaných v rámci tzv. vlhkého hojení. Při žilním původu vředu je důležitá správná elastická bandáž dolních končetin, aby byl zlepšen odtok žilní krve z končetin k srdci. Celkově se u vředů žilního původu doporučují léky působící na žíly, tzv. venotonika. U vředů tepenného původu se užívají léky, které mají za úkol rozšířit tepny a zlepšit prokrvení končetiny, tzv. vazodilatační léky.

Důležitá je též důsledná

kompenzace přidružených chorob – hlavně vysokého krevního tlaku a diabetu.

Existuje úplné vyléčení a jaká je návratnost tohoto onemocnění? Bohužel bércové vředy se i po zhojení často vrací. Proto je důležité dodržovat řadu preventivních opatření.

Můžeme jejich vzniku nějak předcházet?

U vředů žilního původu je důležité pravidelné nošení kompresivních obinadel či punčoch. Dále je důležité vyvarovat se účinkům tepla – pobyt na slunci, sauna apod. V létě totiž dochází často ke zhoršení bércových vředů. Doporučuje se dostatečná pohybová aktivita, tzn. chodit, naopak není vhodné dlouhodobé sezení a stání. Nevhodné jsou ponožky se škrticím okrajem. Důležitá je též péče o pokožku, která by neměla zůstat suchá, tím se zvyšuje riziko tvorby trhlin. U vředů tepenného původu je důležité vyvarovat se všech rizikových faktorů vzniku aterosklerózy.